

ویژه نامه هفته

پدافند غیرعامل

ویژه نامه اداره کل پدافند غیرعامل
شماره ۵۰ / آبان ماه ۱۳۹۹

مقاومت فعال، تاب آوری حیرت انگیز، ایران قوی

**گرامی داشت پدافند غیرعامل
پنجم تا دوازدهم آبان ۱۳۹۹**

سردار جلالی در نشست خبری ایام بزرگداشت پدافند غیرعامل

اهمیت پدافند غیرعامل

رهبر معظم انقلاب همواره بر اهمیت پدافند غیرعامل تاکید دارند و امسال با توجه به افزایش تحریم ها و تهدیدات اقدامات ما عملیاتی تر شده است.

سازمان پدافند غیرعامل کشور

جهت دسترسی به آرشیو نشریه به این لینک مراجعه فرمایید.

فهرست مطالب:

۵.....	اخبار پدافند غیرعامل
۹.....	چکیده مقالات و مطالب آموزشی
۱۷.....	معرفی اداره کل پدافند غیرعامل
۱۹.....	معرفی کتاب
۲۰.....	طرح‌های کسر خدمت سربازی
۲۰.....	سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل

مدیر مسئول:
محمد باقر آقایی

سردبیر:
لیدا رسول اهری

نشانی:
تبریز، میدان شهدا، استانداری آذربایجان شرقی، اداره کل
پدافند غیرعامل
تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۱۸
دورنگار: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۵۹

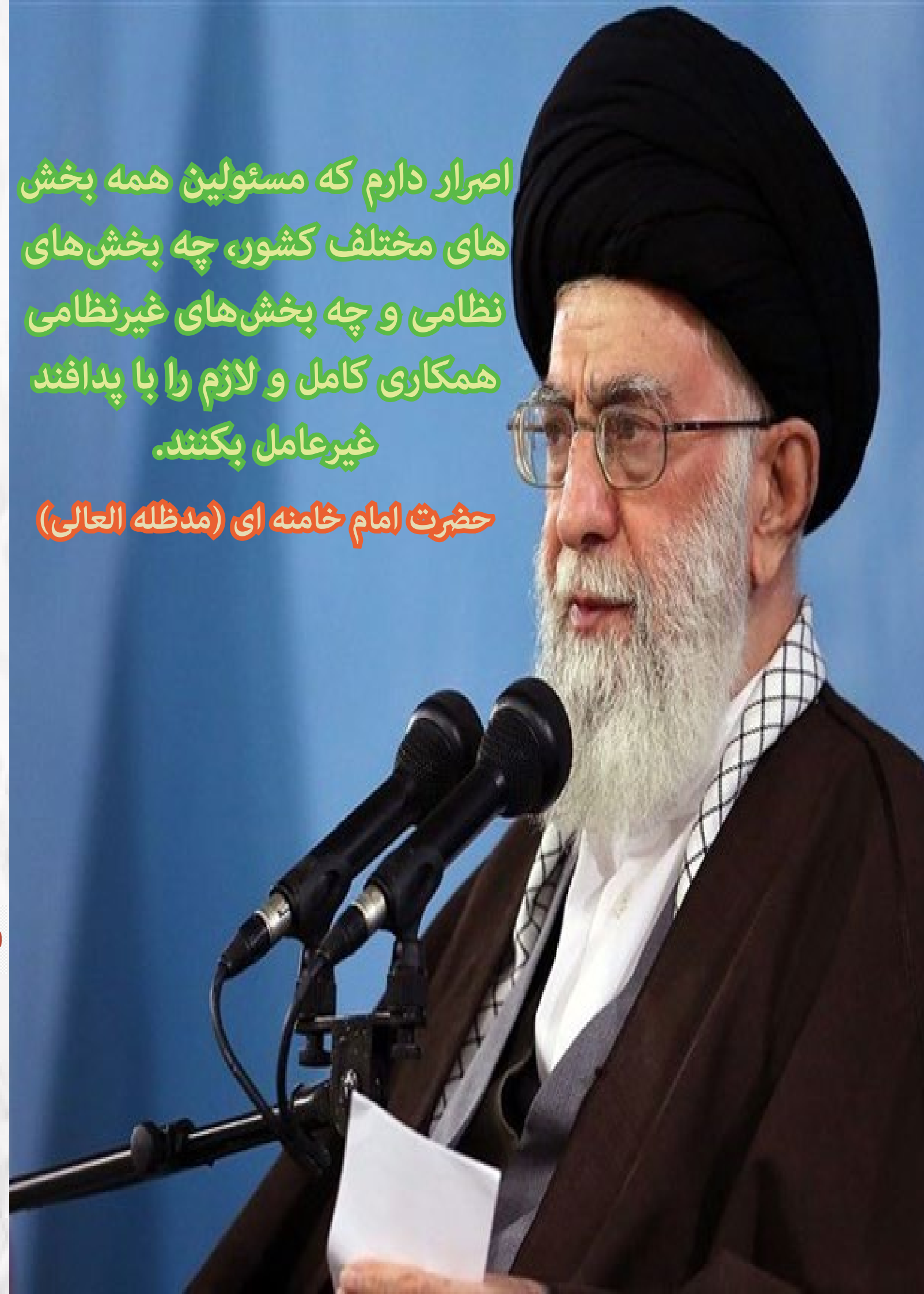
استادان، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند، می‌توانند مقاله‌های آموزشی، پژوهشی و ترویجی خود را برای درج در نشریه پدافند غیر عامل به نشانی زیر ارسال کنند.

passivedefense@ostan-as.gov.ir

اصرار دارم که مسئولین همه بخش
های مختلف کشور، چه بخش‌های
نظامی و چه بخش‌های غیرنظامی
همکاری کامل و لازم را با پدافند
غیرعامل بکنند.

حضرت امام خامنه ای (مدظله العالی)

قرارگاه پدافند پرتوی استان آذربایجان شرقی تشکیل شد

جانشین قرارگاه پدافند پرتوی کشور هم در این نشست با اشاره به تشکیل قرارگاه پدافند پرتوی در استان‌هایی که دارای مراکز هسته‌ای هستند گفت: با توجه به فعالیت مرکز تحقیقات هسته‌ای بناب و احتمال بروز حادثه در تأسیسات هسته‌ای منطقه، قرارگاه پدافند پرتوی در آذربایجان شرقی تشکیل شد. گرچه احتمال چنین حوادثی بسیار کم است اما با توجه به پیامدهای ناشی از آن، لزوم آمادگی بخش‌های مختلف برای کنترل و کاهش آسیب‌ها و حفاظت از مردم و سرمایه‌های کشور باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرد. هدف از تشکیل قرارگاه پدافند پرتوی، پایش تهدیدات و بالا بردن سطح هماهنگی و آمادگی دستگاه‌ها در مواجهه با حوادث پرتوی، ارتقای آستانه مقاومت مردمی، اجتماعی و روانی و حفاظت از مردم در برابر تهدیدات است، این قرارگاه شامل ۱۰ کارگروه تخصصی است.

در این نشست همچنین حکم انتصاب استاندار به عنوان فرمانده و فرمانده سپاه عاشورا به عنوان جانشین قرارگاه پدافند پرتوی استان اعطا شد.

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و رئیس کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور با صدور ابلاغیه تشکیل این قرارگاه، طی حکمی استاندار آذربایجان شرقی را با پیشنهاد سازمان پدافند غیرعامل کشور به عنوان فرمانده قرارگاه پدافند پرتوی استان منصوب کرد. سرلشکر محمد باقری در این حکم بر ایمنی و مصون‌سازی زیرساخت‌های حیاتی استان و ارتقای آمادگی برای مقابله با تهدیدهای پیش رو و همچنین حداکثر همکاری دستگاه‌های اجرایی استان و نیروهای مسلح در این راستا تأکید کرده است.

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری در نخستین نشست قرارگاه پدافند پرتوی استان با حضور جانشین قرارگاه پدافند پرتوی کشور، اظهار داشت: این قرارگاه به عنوان پنجمین قرارگاه زیرمجموعه شورای پدافند غیرعامل استان تشکیل می‌شود. با توجه به اهمیت صیانت از جان و مال مردم و سرمایه‌های کشور در برابر تهدیدات، تشکیل قرارگاه‌های پدافندی و ارتقای سطح آمادگی همه بخش‌ها در برابر تهدیدات و خطرات احتمالی بسیار ضروری است.

نشست ملی پدافند غیرعامل - استان آذربایجان شرقی برگزیده کشوری در حوزه پدافند غیرعامل

به وزارتخانه‌های مربوط را خواستار شد و گفت: در تدوین برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه و لایحه بودجه کل کشور در سال ۱۴۰۰ هم باید توجه بیشتری به مقوله پدافند غیرعامل صورت گیرد.

خروجی طرح‌های جامع پدافند غیرعامل باید به پروژه‌های قابل اجرا تبدیل شود، در این زمینه لازم است یکی از استان‌ها به عنوان پایلوت برای ایجاد هماهنگی و تعامل بهتر با دستگاه‌های ملی و وزارتخانه‌ها انتخاب شود.

پورمحمدی با اشاره به رشد روزافزون تهدیدها و دارایی‌های کشور گفت: با توجه به این مسأله، طرح‌های جامع پدافند غیرعامل باید با گذشت زمان مورد بازنگری و بروزرسانی قرار گیرند.

طرح‌های جامع پدافند غیرعامل باید به عنوان سند راهبردی در تمام حوزه‌های پدافندی مورد توجه قرار گیرند، سیاست‌گذاری‌های سالانه استان‌ها و تصمیم‌گیری کمیسیون‌های تخصصی شوراهای برنامه‌ریزی نیز باید بر مبنای این طرح‌ها انجام شود.

در این نشست که اعضای شوراهای پدافند غیرعامل استان‌ها نیز به صورت ارتباط تصویری در آن حضور داشتند، دکتر عبدالرضا رحمانی فضلی وزیر کشور، سرلشکر محمد باقری رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و سردار غلامرضا جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور سخنرانی کردند.

در این همایش که با حضور وزیر کشور و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در سالن جلسات وزارت کشور برگزار شد، استاندار آذربایجان شرقی با اهدای لوح سپاس از سوی رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور مورد تجلیل قرار گرفت.

در این لوح از تلاش‌های استاندار آذربایجان شرقی در جهت تحقق اهداف و سیاست‌های ابلاغی پدافند غیرعامل به منظور مصون‌سازی زیرساخت‌ها و صیانت از مردم در برابر تهدیدهای دشمن و اجرای منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی قدردانی شده است.

در این نشست همچنین استاندار آذربایجان شرقی به نمایندگی از استانداران، دیدگاه‌ها و پیشنهادها استان‌ها درخصوص طرح جامع پدافند غیرعامل را ارائه کرد.

دکتر پورمحمدی خواستار توجه بیشتر به مقوله پدافند غیرعامل در تدوین برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه و لایحه بودجه کل کشور در سال ۱۴۰۰ شد و گفت: اجرای طرح‌های جامع پدافند غیرعامل از موضوعات جدی و ضروری کشور در شرایط کنونی است.

وی با اشاره به نهایی شدن طرح‌های جامع پدافند غیرعامل در همه استان‌های کشور گفت: برای تضمین اجرایی شدن این طرح‌ها، ابلاغ آن‌ها از سوی معاون اول رئیس‌جمهور یا رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به وزارتخانه‌ها و استان‌ها ضروری است.

پورمحمدی همچنین ابلاغ برش دستگاهی این طرح‌ها

نشست مدیر کل پدافند غیر عامل با دبیران

کار گروه‌های ۱۱ گانه و رابطین پدافند غیر عامل شهرستان‌ها

محمدباقر آقایی در این نشست که به منظور هماهنگی برنامه‌های هفته نکوداشت پدافند غیر عامل برگزار شد گفت: رعایت اصول و الزامات پدافند غیر عامل در کشور ما با توجه به موقعیت ژئوپولیتیک آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و نتیجه رعایت این اصول، ایمن‌سازی کشور در برابر بحران‌های مختلف است. حفاظت و صیانت از جان و مال مردم و زیرساخت‌های حساس و مهم کشور از اهداف مهم پدافند غیر عامل است. برای تحقق این هدف باید آسیب‌ها و تهدیدات در تمامی حوزه‌ها شناسایی و احصا شده و برای رفع آن‌ها راهکارهای مناسبی اتخاذ شود.

ایجاد سپر پدافند غیر عامل در تمامی حوزه‌ها مهم است، سپر پدافند غیر عامل در هر حوزه‌ای همانند حوزه سایبری باعث خواهد شد تا از زیرساخت‌ها

در برابر هرگونه خطرات و تهدیدات احتمالی حفاظت شود.

وی همچنین با تأکید بر فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی پدافند غیر عامل بین مردم گفت: با توجه به شیوع گسترده بیماری کرونا و ممنوعیت هرگونه تجمع، اجرای برنامه‌های هفته نکوداشت به صورت متفاوت و در بستر فضای مجازی برگزار می‌شود.

با توجه به شعار امسال هفته پدافند غیر عامل با عنوان «مقاومت فعال، تاب آوری حیرت‌انگیز، ایران قوی»، این هفته فرصتی بزرگ برای استفاده حداکثری از ظرفیت دستگاه‌ها و سازمان‌ها در حوزه پدافند غیر عامل است. دستگاه‌ها در این فرصت خلاقیت و نبوغ خود را در این حوزه محک زده و با استفاده از ظرفیت خود در فرهنگ‌سازی این حوزه نقش مؤثری ایفا کنند.

نشست هم‌اندیشی و همفکری مدیر کل پدافند غیر عامل

با خبرنگاران و فعالان رسانه‌ای استان

رسالت‌های پدافند غیر عامل است.

جنگ‌های امروزی سمت و سوی مردم محور، عقیده محور و رسانه محور به خود گرفته، از رسانه به عنوان ابزار جنگ استفاده کرده و از افکار عمومی با سازماندهی و مدیریت به عنوان عامل تهدید استفاده می‌کند. پس برای مقابله با این عامل تهدید نیاز به تشکیل پدافند رسانه‌ای است تا این ابزار جنگ را به یک ابزار دفاعی تبدیل کرده و افکار عمومی را در برابر تهدیدات مصون سازی کند. وی همچنین با اشاره به اهمیت پدافند غیر عامل در تمامی حوزه‌ها مخصوصاً حوزه پرتوی گفت: با توجه به اهمیت و حساسیت بسیار زیاد قرارگاه پرتوی در تلاش هستیم اولین جلسه این قرارگاه را با حضور استاندار محترم در هفته نکوداشت پدافند غیر عامل فعال کنیم.

محمدباقر آقایی با اشاره به اهمیت مصون سازی افکار مردم در برابر تهدیدات مردم محور گفت: افکار عمومی یکی از سرمایه‌های ملی مهم کشور بوده و اگر نتوانیم در این زمینه موفق باشیم در سایر حوزه‌ها نیز موفق نبوده و دشمن با هدف تسخیر افکار و اراده مردم به کشور ضربه خواهد زد. با توجه به این مسائل رسانه، مکمل پدافند غیر عامل بوده و در یکسان سازی افکار عمومی نقش بسزایی دارد؛ بر همین اساس به دنبال تشکیل پدافند رسانه‌ای هستیم تا در این حوزه بتوانیم افکار عمومی را هدایت کرده و نقش مؤثر این حوزه را در تأمین ایمنی و امنیت جامعه بکار گیریم.

سازمان پدافند غیر عامل به نقش مردم در این حوزه با دید کلان نگاه می‌کند، حفاظت از جان و اموال مردم، مصون سازی جامعه و زیرساخت‌ها از جمله وظایف و

امضای تفاهم‌نامه همکاری میان اداره کل پدافند

غیر عامل استان و پایگاه خبری سازه خبر

به مناسبت هفته پدافند غیر عامل، تفاهم نامه همکاری میان اداره کل پدافند غیر عامل استانداری آذربایجان شرقی و پایگاه خبری سازه خبر (رسانه تخصصی صنعت، راه و ساختمان در شمال غرب کشور) به امضای مدیر کل پدافند غیر عامل استانداری و مدیرمسئول پایگاه خبری سازه خبر رسید.

با امضای این تفاهم نامه، این رسانه تخصصی صنعت، راه و ساختمان به دلیل چندین سال فعالیت تخصصی، مستمر و بدون وقفه به عنوان رسانه تخصصی پدافند غیر عامل در حوزه کالبدی معرفی شد.

بر اساس این تفاهم نامه پوشش خبری جلسات تخصصی حوزه کالبدی اداره کل پدافند غیر عامل استانداری آذربایجان شرقی، انجام مصاحبه‌های تخصصی با مدیران عضو کارگروه‌های حوزه کالبدی،

همراهی و همکاری با اداره کل پدافند غیر عامل در پیشبرد اهداف و سیاست‌های حوزه کالبدی، انتشار یادداشت‌ها، گزارش‌ها و مقالات تخصصی در حوزه پدافند غیر عامل و... بر عهده پایگاه خبری سازه خبر قرار گرفت.

در این مراسم محمد باقر آقایی مدیر کل پدافند غیر عامل استانداری آذربایجان شرقی ضمن تقدیر از فعالیت‌های تخصصی پایگاه سازه خبر به عنوان رسانه تخصصی فعال در حوزه راه و ساختمان در شمال غرب کشور گفت: جای خالی رسانه‌های تخصصی برای طرح مسائل به صورت کارشناسی و تخصصی به‌خصوص در موضوع پدافند غیر عامل که از تنوع موضوعی متعددی برخوردار است کاملاً احساس می‌شود.

تفاهم‌نامه همکاری آموزشی میان اداره کل پدافند غیر عامل با

سازمان بسیج دانش‌آموزی سپاه عاشورا

آموزان سطح استان جهت اجرا و هماهنگی و تعامل فی‌مابین سازمانی اشاره کرد.

فرشاد، رئیس سازمان بسیج دانش‌آموزی استان نیز با تشریح اهم فعالیت‌های بسیج دانش‌آموزی به برجسته ترین اقدامات آن سازمان در حوزه پدافند غیر عامل اشاره کرد و در راستای تبعیت از فرامین مقام معظم رهبری به همکاری و تبادل افکار با اداره کل پدافند غیر عامل، تعامل و ایجاد هم افزایی در انجام فعالیت‌های مشترک هر دو سازمان و نیز لزوم کیفی‌سازی برنامه تربیتی، آموزشی با استفاده از ظرفیت‌های سازمانی اذعان کرد.

در مراسم امضای این تفاهم‌نامه، مدیر کل پدافند غیر عامل استانداری آذربایجان شرقی ضمن قدردانی از فعالیت‌های ارزنده و قابل تقدیر بسیج دانش‌آموزی، به تعریف پدافند غیر عامل، اهمیت و جایگاه آن در عصر حاضر و ضرورت آشنایی دانش‌آموزان بسیجی با موضوع پدافند غیر عامل پرداخت.

محمدباقر آقایی همچنین به تبیین برنامه‌های پیش بینی شده در حوزه‌های مختلف اعم از زیستی، کالبدی، سایبری، شیمیایی، پرتوی و... با هدف کاهش و بی اثر سازی تهدیدات در حوزه‌های تعیین شده با محوریت آگاه سازی و آموزش در سطح کارکنان، مربیان و دانش

سازی آن و تصویب در مراجع قانونی آن.

۲- تهیه و تدوین طرح‌های ایمن‌سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آن‌ها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه و تصویب در مراجع قانونی آن.

۳- تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای طرح‌های حساس جدید کشور و الزام به رعایت و اجرای آن‌ها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه آن

اصول پدافند کالبدی: مجموعه اقدامات بنیادی و زیربنایی است که در صورت بکارگیری می‌توان به اهداف پدافند غیرعامل از قبیل: تقلیل خسارت و صدمات، کاهش قابلیت و توانایی سامانه‌های شناسایی و آشکارساز، هدف‌یابی و دقت هدف‌گیری تسلیحات آفندی دشمن و تحمیل هزینه بیشتر به وی نائل گردد.

این اصول عبارتند از: مکان‌یابی، استتار و اختفاء، پوشش، فریب، پراکندگی، تفرقه و جابجایی، استحکامات، اعلام خبر

گروه‌بندی ساختمان‌ها

گروه ۱- ساختمان با اهمیت ویژه: این ساختمان‌ها محل استقرار افراد و یا انجام فعالیت‌های کلیدی مرتبط با اهمیت ملی و ارکان حاکمیتی کشور می‌باشد.

گروه ۲- ساختمان با اهمیت بسیار زیاد: این ساختمان‌ها محل استقرار افراد و یا انجام مأموریت‌های اصلی کشور می‌باشد مانند ساختمان‌های وزارتخانه‌ها، برج‌های ۱۴ الی ۲۰ طبقه

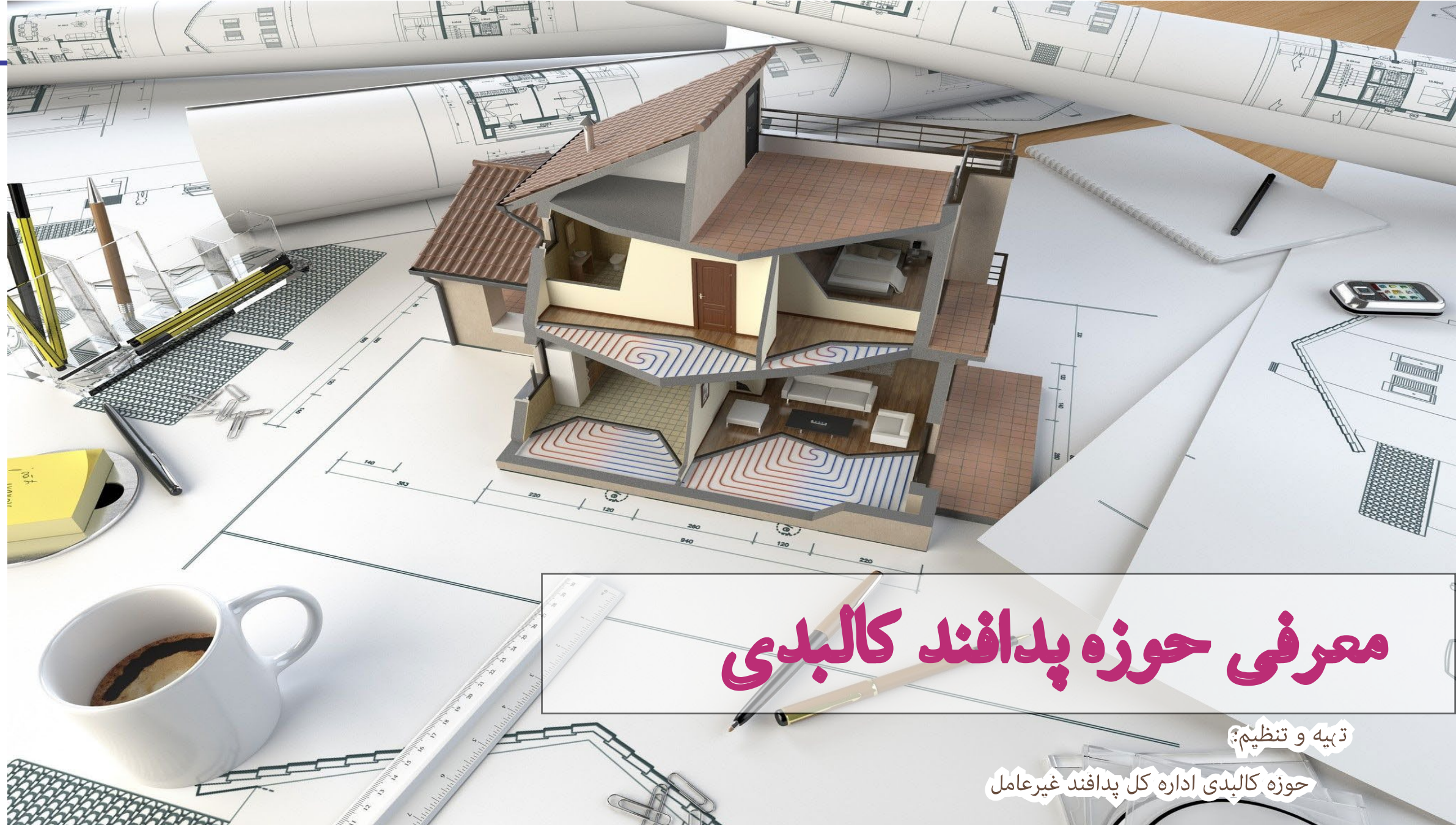
گروه ۳- ساختمان با اهمیت زیاد: این ساختمان‌ها محل استقرار، مراجعه و انجام فعالیت‌های اداری، تجاری و مسکونی می‌باشد مانند ساختمان‌های مسکونی ۹ الی ۱۳ طبقه

گروه ۴- ساختمان با اهمیت متوسط: این ساختمان‌ها محل استقرار، مراجعه و فعالیت‌های مسکونی، اداری، تجاری و تولید می‌باشد. مانند ساختمان‌های مسکونی ۴ الی ۸ طبقه

گروه ۵- ساختمان با اهمیت کم: این ساختمان‌ها محل استقرار، مراجعه و فعالیت‌های مسکونی، اداری، تجاری و تولید می‌باشد مانند ساختمان‌های مسکونی ۱ الی ۳ طبقه

محورهای اصلی پدافند غیرعامل در مبحث ۲۱:

۱- شهرسازی ۲- معماری ۳- سازه ۴- تأسیسات

معرفی حوزه پدافند کالبدی

تهیه و تنظیم:

حوزه کالبدی اداره کل پدافند غیرعامل

پدافند کالبدی: مجموعه اقدامات مهندسی مستقیم و غیر مستقیم مؤثر بر طرح‌های عمرانی کشور است که منجر به کاهش آسیب‌پذیری، ارتقای پایداری ملی و تداوم خدمات ضروری زیرساخت‌های موجود و آتی الاحداث می‌گردد.

پدافند کالبدی در برابر تهدیدات کالبدی بکار گرفته می‌شود. تهدید کالبدی هر نشانه پیشامد یا اتفاقی است که با عوامل تهدید سخت، نیمه سخت و نرم منجر به آسیب‌رسانی به زیرساخت‌های کالبدی کشور می‌شود. این تهدیدات می‌توانند طبیعی باشند مانند سیل، طوفان، زلزله، امواج گرمایی، برف سنگین، گرد و غبار و ... و یا غیرطبیعی و غیرعمدی مانند آتش‌سوزی و آلودگی باشند یا غیرطبیعی و عمدی مانند حملات نظامی و تروریستی، شیمیایی، پرتویی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی باشند.

در پدافند کالبدی منظور از کالبد تمام زیرساخت‌ها،

شریان‌های ارتباطی، خطوط انتقال انرژی و ارتباطی مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور و به طور کلی پیکره کشور است.

مأموریت اصلی پدافند کالبدی:

۱- شناسایی و طبقه‌بندی زیرساخت‌ها، مراکز و تأسیسات در سطح استان و شهرستان‌های تابعه و بروزرسانی آن‌ها با توجه به پویا بودن تهدیدات.

۲- الویت‌بندی مراکز حیاتی، حساس و مهم استان.

۳- تهیه برآورد تهدیدات تخصصی دستگاه‌ها درحوزه‌های مختلف و بروزرسانی آن‌ها.

مقاصد پدافند کالبدی:

- ایمنی و تداوم مدیریت بحران.

- ایمنی نیروی انسانی فعال در طرح و عموم مردم.

- ایمنی و تداوم عملکرد و یا تولید محصولات کلیدی

کارگروه‌های زیرمجموعه پدافند کالبدی:

راه و شهرسازی- آب و انرژی- پشتیبانی و خدمات شهری

احکام بالادستی:

الف) ماده ۵۸ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

ب) قانون برنامه ششم توسعه کشور:

ماده ۲۷ - بند ب - شماره ۵ قانون برنامه ششم توسعه کشور

ماده ۴۱ - بند الف قانون برنامه ششم توسعه کشور

ماده ۱۰۶ - بند پ قانون برنامه ششم توسعه کشور

به منظور کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و ارتقای پایداری ملی، کلیه دستگاه‌های اجرایی ملزم به رعایت سیاست‌های پدافند غیرعامل و انجام اقدامات زیر می‌باشند:

۱- اجرای کامل پدافند غیرعامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی پدافند غیرعامل مبتنی بر گسترش هوشمندانه و مصون

و تشخیص تهدیدات، کشف، مدیریت و کنترل آسیب پذیری‌ها، اعلام هشدارهای لازم، امن‌سازی، تدوین و انتشار نظامات (ملاحظات، مقررات، الزامات و اصول) پدافندی، آموزش و نهادینه‌سازی پدافند سایبری، مدیریت صحنه عملیات پدافند سایبری و دفاع در برابر تهدیدات و حملات دشمن را بر عهده دارد.

قرارگاه پدافند سایبری استان طی سال‌های اخیر بازدید های سایبری از زیرساخت‌های سایبری دستگاه‌های اجرایی استان را با محوریت اداره کل پدافند غیرعامل و با همکاری مرکز راهبردی افتا و حراست کل استان (به‌عنوان رئیس کارگروه ارتباطات و فناوری اطلاعات شورای پدافند غیرعامل) به منظور احصای تهدیدات و آسیب‌پذیری‌های زیرساخت‌های سایبری استان و ارزیابی میزان آمادگی دستگاه‌ها در مقابل تهدیدات متنوع سایبری انجام می‌دهد.

در جریان این بازدیدها نقاط ضعف و آسیب‌پذیری‌ها احصاء و به همراه راهکارها و پیشنهادات امنیتی به دستگاه‌ها منعکس می‌گردد تا مشکلات برطرف گردد.

کارگروه ارتباطات و فناوری اطلاعات

کارگروه ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان یکی از کارگروه‌های یازده گانه شورای پدافند غیرعامل استان عمل می‌کند. از جمله مأموریت‌ها و وظایف این کارگروه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- شناسایی، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی مراکز و سامانه‌های مهم استان در حوزه فناوری‌های الکترونیک و ارتباطات اطلاعات

۲- طراحی و پیش‌بینی چگونگی تداوم خدمات ضروری حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات *IT* سازمان‌ها در سطح استان

۳- تدوین دستورالعمل مورد نیاز برای چگونگی تأمین نیازمندی‌های ضروری مردم و دستگاه‌ها در حوزه فناوری اطلاعات و *IT* در شرایط اضطراری

۴- اجرای تمرینات و رزمایش‌های دوره‌ای برای حفظ و ارتقاء آمادگی‌های لازم برای مقابله با تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن در حوزه فاوا (مخصوصاً حملات سایبری)

۵- تدوین طرح جامع مدیریت بحران تهاجم‌های سایبری دشمن در حوزه‌های مختلف

۶- بررسی و پیش‌بینی آسیب‌پذیری‌های حوزه فاوا در دستگاه‌های مختلف و ارائه راهکارهای برطرف کردن آن

قرارگاه پدافند سایبری استان

قرارگاه پدافند سایبری استان در سال ۹۴ به منظور پایش و خنثی‌سازی تهدیدات سایبری دشمن و ایمن‌سازی زیرساخت‌های سایبری استان به ریاست استاندار، جانشینی اداره کل اطلاعات استان و دبیری مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری و در تابعیت قرارگاه پدافند سایبری کشور تشکیل گردید.

این قرارگاه در چارچوب دبیرخانه پدافند غیرعامل استان فعالیت نموده و گزارش کشف و پایش تهدیدات و اقدامات خنثی‌سازی را به قرارگاه پدافند سایبری کشور در سازمان پدافند غیرعامل کشور ارسال می‌نماید.

قرارگاه پدافند سایبری استان به عنوان متولی پدافند سایبری از سرمایه‌های سایبری استان رسالت مصون سازی و پایدارسازی سرمایه‌های سایبری از طریق پایش

معرفی حوزه پدافند سایبری

تهیه و تنظیم:

حوزه سایبری اداره کل پدافند غیرعامل

فضای سایبری

شبکه‌های وابسته به یکدیگر، از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، شبکه‌های ارتباطی، سامانه‌های رایانه‌ای، پردازنده‌های تعبیه شده (جاگذاری شده)، کنترل کننده های صنایع حیاتی، محیط مجازی اطلاعات و اثر متقابل بین این محیط و انسان به منظور تولید، پردازش، ذخیره سازی، مبادله، بازیابی و بهره‌برداری از اطلاعات می‌باشد.

سرمایه ملی سایبری

سرمایه ملی سایبری عبارت است از اطلاعات، فضای سایبری (محیط مجازی) که تولید، پردازش، ذخیره‌سازی، مبادله، بازیابی و بهره‌برداری از اطلاعات در آن انجام می‌گیرد و اثر متقابل این محیط با انسان که نقش حیاتی در امنیت ملی، اقتصاد ملی، سلامت و ایمنی عمومی، اطمینان عمومی و باورهای دینی، ملی و قومی داشته باشد.

پدافند سایبری

به مجموعه اقداماتی گفته می‌شود که موجب بازدارندگی، پیشگیری، ممانعت از انجام، تشخیص به موقع، مقابله مؤثر و بازدارنده با هرگونه تهاجم سایبری به سرمایه های ملی سایبری توسط متخصصین سایبری اعم از ارتش سایبری کشورهای متخاصم و یا گروه‌های تحت حمایت پنهان دولت‌های متخاصم می‌شود.

سطوح پدافند سایبری

- مصون‌سازی زیرساخت‌های حیاتی سایبری
- امن و پایدارسازی زیرساخت‌های حساس سایبری
- ایمن‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مهم سایبری

آن.

مأموریت

قرارگاه پدافند مردم محور اجرای مأموریت‌های زیر را در دستگاه‌های اجرایی هدایت، راهبری و نظارت می‌کند؛

- ۱) تأمین نیازهای اساسی و ضروری مردم از قبیل آب، نان و غذا، سرپناه، بهداشت و سلامت، انرژی و امنیت.
- ۲) ایجاد آرامش روانی در جامعه با اطلاع‌رسانی صحیح، دقیق و به موقع، مدیریت رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی.
- ۳) ایجاد آمادگی شامل سازماندهی، آموزش و تمرین، رزمایش و تجهیز و اقدامات زیرساختی (ذخائر).
- ۴) پایدارسازی خدمات و مدیریت فضای سایبری کشور، شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های مجازی و شبکه‌های خدماتی مردم.
- ۵) تأمین امنیت محیط‌های پیرامون مراکز جمعیتی و جلوگیری از اقدامات مختل‌کننده امنیت.
- ۶) صیانت و حفاظت از جان و مال مردم با اقدامات عملیاتی پدافند مردم محور در برابر تهدیدات غیرمتعارف (نوین).
- ۷) تهیه و تدوین طرح‌های عملیاتی پاسخ به شرایط اضطراری از قبیل جستجو، امداد و نجات، تدفین، آواربرداری، تخلیه و اسکان، درمان و سایر.

اهداف عملیاتی

هدف کلان عملیات پدافند مردم محور، صیانت و حفاظت از مردم است که تحقق آن، مستلزم دستیابی به اهداف عملیاتی زیر می‌باشد؛

- ۱) استقرار زیرساخت‌های لازم برای حفاظت از مردم و ذخایر راهبردی احتیاط در شرایط اضطراری.
- ۲) افزایش تاب‌آوری و ارتقاء آستانه تحمل مردمی قبل، حین و بعد از شرایط اضطراری.
- ۳) حفظ انسجام و ارتقاء همبستگی و همگرایی بین مردم و حاکمیت.
- ۴) توانایی اداره امور مردم با تأمین، ذخیره‌سازی و توزیع مایحتاج اساسی مردم در شرایط اضطراری.
- ۵) مصونیت بخشی نیروی انسانی ویژه، متخصص و فعال در مراکز حیاتی و حساس.

عملیات صیانت و حفاظت از مردم در سه بازه زمانی: الف - قبل از شرایط اضطراری ب - حین شرایط اضطراری پ - پس از شرایط اضطراری اجرا می‌گردد و به ترتیب معادل عملیات پدافند پیش‌بینانه، پیشگیرانه و واکنش‌گراانه خواهد بود.

معرفی حوزه پدافند مردم محور

تهیه و تنظیم:

حوزه مردم محور اداره کل پدافند غیرعامل

مقدمه

مردم (نیروی انسانی) هر کشوری با ارزش‌ترین سرمایه و اصلی‌ترین مؤلفه اقتدار هر کشوری محسوب می‌شوند که صیانت و حفاظت از جان و مال آنها از اصول اولیه و اهداف اصلی نظام پدافند غیرعامل است. یکی از راهبردهای اساسی دشمنان انقلاب اسلامی تأثیرگذاری بر مردم در جهت کاهش تاب‌آوری است تا با تقابل مردم در برابر حکومت موجب کاهش قدرت ملی و واگرایی ملت و دولت شوند لذا صیانت از مردم، اداره آنها و خدمات‌رسانی مناسب در شرایط اضطراری، امری اجتناب‌ناپذیر جهت حفظ و ارتقاء پایداری ملی خواهد بود.

قرارگاه پدافند مردم محور

قرارگاه پدافند مردم محور (لشکری و کشوری) که برای هدایت، راهبری و مدیریت پیامدهای ناشی از جنگ در حوزه حفاظت و صیانت از مردم تشکیل می‌شود و اجرای اقدامات عملیاتی پدافند مردم محور را در استان‌ها، شهرستان‌ها و دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح راهبری، هدایت و نظارت می‌کند.

پدافند مردم محور

مجموعه اقدامات و تدابیر در حوزه مردم و زیرساخت‌های خدمات‌رسانی و تأمین نیازهای اساسی مردم با هدف صیانت و حفاظت از جان و مال مردم، ارتقاء آستانه تحمل مردم در شرایط اضطراری بحران ناشی از جنگ، پایداری و استمرار تأمین نیازمندی‌های ضروری آنها،

اطمینان بخشی، آرامش‌بخشی و افزایش همگرایی مردم و حاکمیت، پدافند مردم محور اطلاق می‌شود.

اقدامات پدافند مردم محور

اقدامات پدافند مردم محور شامل دو بخش می‌شود؛

الف) اقدامات عملیاتی: مجموعه اقدامات طرح‌ریزی، سازماندهی، آموزش، تجهیز، تمرین، رزمایش، بازخورد و اصلاح و حصول آمادگی

ب) اقدامات زیرساختی: به مجموعه اقداماتی که تداوم کارکردها و حصول به اهداف آمادگی و مقابله را تسهیل و تضمین می‌نماید؛ شامل زیرساخت‌های حیاتی، کلیدی و ضروری شهری از قبیل زیرساخت تخلیه و اسکان، پناهگاه، ذخایر غذا و مایحتاج اساسی، زیرساخت آب، برق، گاز، حمل و نقل، بهداشت، امنیت، ارتباطات و امثال

یا دیگر روش‌های باکتریولوژیکی در جنگ که به‌طور عموم، پروتکل ژنو ۱۹۲۵م نامیده می‌شود، در ۱۷ ژوئن ۱۹۲۵ امضا شد. ۱۰۸ کشور، از جمله ۵ عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل، این توافقنامه را امضا کرده‌اند.

کنوانسیون تسلیحات بیولوژیکی ۱۹۷۲م: کنوانسیون تسلیحات بیولوژیکی نخستین معاهده خلع سلاح چندجانبه است که هرگونه توسعه، تولید و ذخیره‌سازی هر آنچه در دسته‌بندی سلاح‌های کشتار جمعی قرار می‌گیرد را ممنوع می‌کند. این کنوانسیون در ۱۰ آوریل ۱۹۷۲ امضا شد و در ۲۶ مارس ۱۹۷۵ به اجرا درآمد. از این تاریخ، کنوانسیون مذکور تحت عنوان کنوانسیون تسلیحات بیولوژیکی و سمی نامیده می‌شود.

انواع عوامل تهدیدکننده زیستی:

- تهدیدات زیستی کلاسیک:
- میکروارگانیسم‌های طبیعی، مواد زیستی (سموم زیستی)، مواد فعال زیستی (مواد هورمونی)
- تهدیدات زیستی نوین:
- سموم زیستی تغییر یافته، عوامل زیستی دوقلو، عوامل زیستی مصنوعی، بیماری‌های نوین، عوامل زیستی پنهان
- مواد شبه زیستی خاموش، عوامل زیستی انتخابی

قرارگاه پدافند زیستی کشور: با عنوان قرارگاه شفاء و در تابعیت قرارگاه عملیاتی پدافند غیرعامل کشور و در سلسله مراتب قرارگاه پدافند مرکزی خاتم الانبیا (ص) تشکیل می‌گردد. قرارگاه استانی پدافند زیستی در تابعیت قرارگاه پدافند زیستی شفاء قرار دارد که با مسئولیت استاندار و وظیفه هماهنگی و تعامل سازمان‌ها و اداره‌های وابسته به دستگاه‌های کشوری و لشکری را در سطح استان انجام می‌دهد.

قرارگاه پدافند زیستی استان مسئول برنامه ریزی، هدایت، فرماندهی، مدیریت و نظارت بر دستگاه‌های اجرایی استان و نیروهای مسلح در برابر تهدیدات زیستی بوده و مدیریت بحران زیستی و پیامدهای ناشی از آن‌ها در سطح استان با استفاده از توانمندی‌های موجود و ارتقای ظرفیت و توانمندی‌های تخصصی در محورهای رصد، پایش، هشدار، آشکارسازی و تشخیص، تریاژ و تخلیه و درمان، قرنطینه و محدودسازی، رفع آلودگی و بازیابی و حذف منابع آلوده، بازسازی و بازتوانی، بهداشت و پیشگیری، مدیریت افکار عمومی جامعه در مواجهه با تهدیدات زیستی را به مرحله اجرا می‌گذارد. قرارگاه پدافند زیستی استان شامل ۸ کارگروه می‌باشد.

معرفی حوزه پدافند زیستی

تهیه و تنظیم:

حوزه زیستی اداره کل پدافند غیرعامل

مواد غذایی و آب جامعه و همچنین مراکز امنیتی مسئولیت معین دارند. بی‌شک بدون همکاری مؤثر این نهادها امکان مقابله قاطع با تهدیدات احتمالی بیوتروریستی وجود نخواهد داشت.

پدافند غیرعامل ضمن توجه به اقدامات تخصصی مقابله با عوامل بیوتروریستی شامل کشف و سنجش، رفع و دفع آلودگی و پیشگیری و درمان آسیب پذیری کشور از همه‌گیری‌های تعمیدی و یا طبیعی ناشی از عوامل بیماری‌زای زیستی را کاهش داده و با اجرای برخی اقدامات، موفقیت حمله بیوتروریستی در جامعه را به حداقل خواهد رساند.

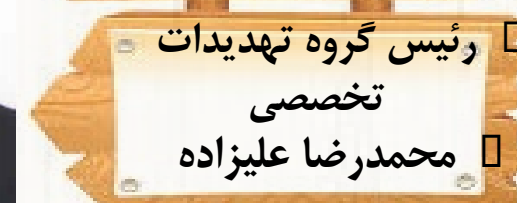
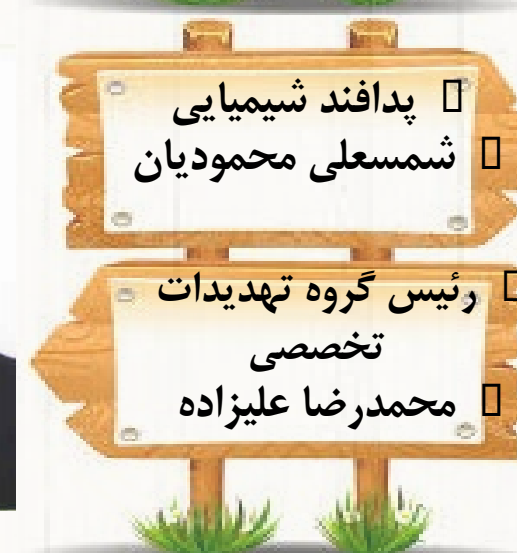
مهم‌ترین سازوکارهای جهانی برای مقابله با تسلیحات بیولوژیکی

پروتکل ژنو ۱۹۲۵م: پروتکل ممنوعیت استفاده از تسلیحات بیولوژیکی و شیمیایی، آسفیکسی، گازهای سمی

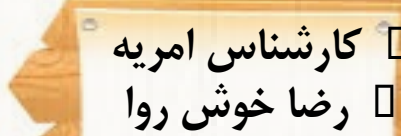
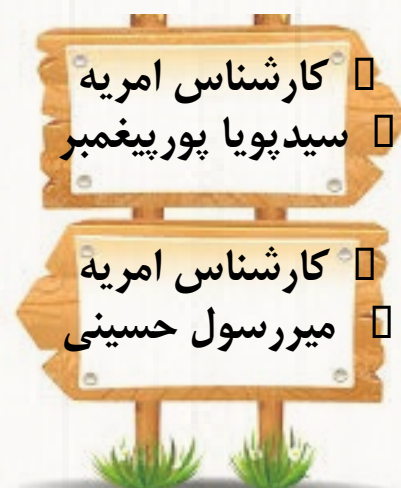
های دفاع در مقابل تهدیدات می‌تواند از به وجود آمدن این بحران جلوگیری و یا آثار مخرب ناشی از آن را کاهش دهد. امروزه اکثر کشورهای جهان با وجود برخورداری از توان بالای نظامی و امنیتی به پدافند غیرعامل به سبب افزایش توان بازدارندگی اهمیت ویژه‌ای می‌دهند.

اطلاعات منتشر شده نشان می‌دهد که پس از واقعه ۱۱ سپتامبر و همچنین پخش پاکت‌های سیاه‌زخم در آمریکا، این کشور در چند سال گذشته جهت تقویت دفاعی در برابر تهدیدات زیستی، بالغ بر ۶۰ میلیارد دلار هزینه کرده تا تمام مراکز تحقیقاتی نظامی، دفاعی، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با اجرای برنامه‌های پدافند غیرعامل در برابر این تهدیدات آسیب‌پذیری کمتری داشته باشند. برای مقابله با بحران‌های ناشی از تهدیدات بیوتروریستی، بسیاری از دستگاه‌های دولتی به ویژه وزارت بهداشت و درمان و سایر وزارتخانه‌های مرتبط با تأمین سلامت،

پدافند زیستی: مجموعه‌ای از اقدامات شامل رصد و پایش، آشکارسازی، هشداردهی، تشخیص، تصمیم و عملیات، کنترل، حفاظت و پیشگیری، امداد و نجات، درمان، بازیابی و بازتوانی منابع، محدودسازی و رفع آلودگی در برابر تهدیدات زیستی است که موجب حفاظت از سرمایه‌های ملی در برابر تهدیدات زیستی و کاهش آثار و عواقب ناشی از آن‌ها می‌گردد. هر نشانه، رویداد یا حادثه طبیعی یا غیرطبیعی با استفاده از عوامل زیستی که موجب تضعیف و نابودی سرمایه های انسانی و یا آسیب‌های اقتصادی از طریق تخریب و نابودی سرمایه‌های ملی زیستی در کشور گردد، تهدید زیستی محسوب می‌گردد. انواع تهدیدات زیستی شامل حوادث محیطی و بیماری‌های طبیعی، تروریسم زیستی یا بیوتروریسم و جنگ زیستی است. پدافند غیرعامل به عنوان مؤثرترین و پایدارترین روش

پدافند زیستی

پدافند مردم محور

امور دفتری

علی ابراهیمی

لیدا رسول اهری

کارشناس امریه

سیدپویا پوریغمبر

کارشناس امریه

میررسول حسینی

حمید غفارلو

کارشناس امریه

رضا خوش روا

معرفی کتاب

حوزه پدافند عمومی

تجربه جنگ هشت ساله تحمیلی نشان می‌دهد که یکی از مشکلات مهم دفاع و ضعف در مقابل تهدیدات عدیده دشمنان درحوزه‌های گوناگون کشور، بخصوص در زیرساخت‌های ارتباطی و مراکز داده بوده است. متأسفانه مسأله جنگ تهدید در جهان امروز به مسأله‌ای اجتناب ناپذیر تبدیل شده است.

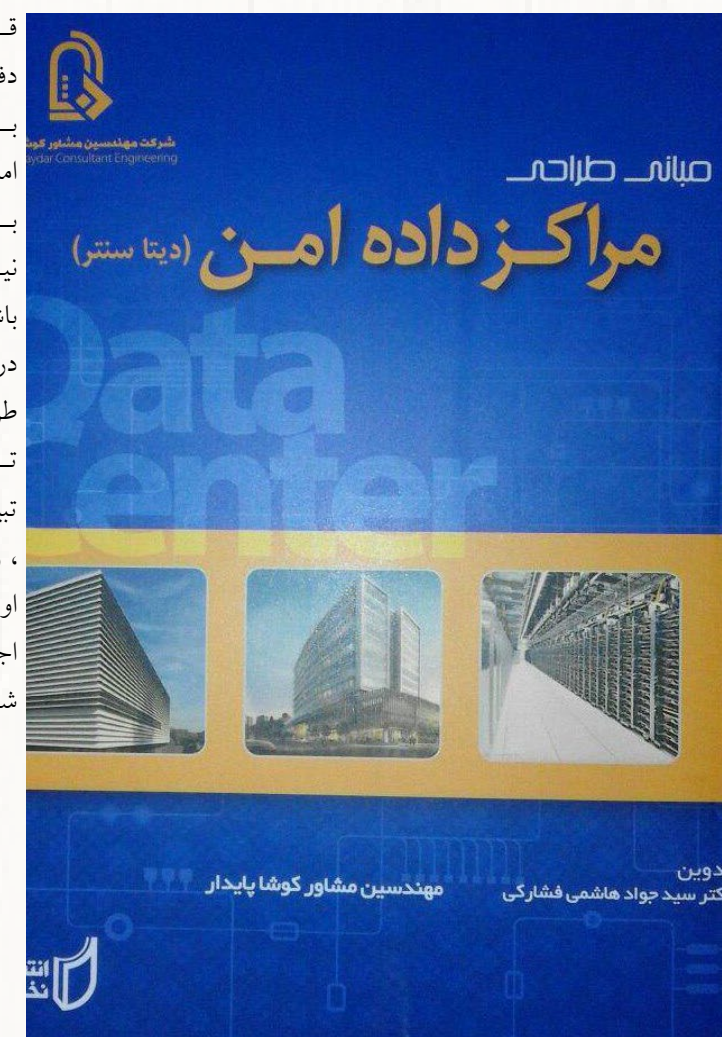
در طول قرون گذشته؛ بخصوص در چند دهه اخیر، صلح در جهان همواره ناپایدار بوده و اکثر کشورهای جهان با آن مواجه بوده‌اند. ایران نیز در طول تاریخ همواره هدف تهاجم تهدیدات گوناگون کشورهای متخاصم بوده که طی آن خسارات مالی و جانی فراوانی را متحمل شده است. در حقیقت «بشر، بیشتر تاریخ خود را در جنگ بوده است».

طی چند سال اخیر فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشورمان رشد روزافزون و فراگیری داشته است که جلوه‌هایی از آن را در پسوندهای «الکترونیکی» مانند دولت الکترونیکی، پول و بانکداری الکترونیکی، تجارت و داد و ستد الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، انتخابات الکترونیکی و جنگ الکترونیکی شاهد هستیم. تردیدی

نیست هدف از بکارگیری این فناوری بهره‌برداری مؤثر از عنصر با ارزش و حیاتی «اطلاعات» است. در دنیای امروز دیگر صرفاً ابتکار عمل در دست کشورهایی نیست که منابع فسیلی و معدنی در اختیار دارند بلکه از آن کشورهایی است که بر منابع اطلاعات تسلط دارند. همانطور که در بند «ب» ماده ۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه اشاره شده، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و تحقق جامعه اطلاعاتی که (رکن اصلی آن اطلاعات است و نه فناوری) بر پایه دو زیرساخت مهم شکل می‌گیرد. مراکز داده به لحاظ اهمیتی که دارند، موضوع برقراری امنیتشان در بخش کالبدی (ساختمانی) و زیرساخت شبکه‌ای بسیار مهم و ضروری می‌باشد.

لذا بایستی تهدیدات متوجه بخش‌های آن، مورد شناسایی قرار گرفته و راهکارهای دفاعی در برابر آن بکار برده شود تا بتواند از امنیت کافی برخوردار بوده و در شرایط بحران نیز تداوم فعالیت داشته باشد.

در این کتاب به منظور طراحی مرکز داده امن، تلاش شده است ضمن تبیین تهدیدات این حوزه، راهکارهایی بر اساس اولویت خطرپذیری تمامی اجزای مراکز داده ارائه شود.

طرح‌های کسر خدمت سربازی

به اطلاع می‌رساند که سازمان پدافند غیرعامل کشور (مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور و مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور) برای دانش‌آموختگان و فارغ‌التحصیلان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری طرح‌هایی برای کسر خدمت سربازی و نخبگی (جایگزین خدمت سربازی) در نظر گرفته است. علاقمندان می‌توانند علاوه بر مراجعه به وب‌سایت‌های مربوطه با مراجعه به اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی از روند ثبت‌نام مطلع شوند.

وب سایت مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور:

<http://www.mafpa.ir>

وب سایت مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور:

<http://www.pdrc.ir>

سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل

وب سایت پایداری ملی

<http://www.paydarymelli.ir>

مرکز مطالعات پدافند غیرعامل

<http://www.pdrc.ir>

استانداری آذربایجان شرقی - پدافند غیرعامل

<http://www.ostan-as.gov.ir/Page/۴۲/>

پلیس فتا

<http://www.cyberpolice.ir>

مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی

<http://www.mafpa.ir>

